

INDRE BY BYDELSPLAN 2023-2026

Indre By Lokaludvalg

Indhold

Baggrund for bydelsplanen	3
Vision og temaer.....	4
Fakta om Indre By og bydelens egenart	5
Egenart – Indre Bys syv kvarterer	9
Middelalderbyen.....	10
Metropolzonen.....	12
Nansensgadekvarteret	13
Øster Farimagsgadekvarteret	14
Østerport	15
Frederiksstaden og Nyboder.....	16
Gammelholm og Nyhavn.....	17
Temaer i bydelsplanen	18
TEMA 1: Klima og miljø	19
TEMA 2: Trafik og parkering.....	22
TEMA 3: Byplanlægning	28
TEMA 4: Erhverv.....	30
TEMA 5: Kultur-, fritids- og idrætsliv	32
TEMA 6: Natteliv og events	33
TEMA 7: Børn og unge.....	35
TEMA 8: Ældreområdet	36
TEMA 9: Socialområdet.....	37

Lokaludvalgets aktiviteter og arbejdsformer	38
Sådan arbejder vi med bydelsplanen.....	39
Inddragelse af lokale københavnere	39
Bydelsplangruppe	39
Bydelsplanens implementering	40

Baggrund for bydelsplanen

Lokaludvalget skal udarbejde en bydelsplan i hver valgperiode.

Bydelsplanen samler vores visioner og indsatsområder for Indre By, og udgør vores arbejdsgrundlag i forhold til sager og projekter, som vi bliver bedt om at forholde os til eller som vi selv tager op.

Arbejdet med bydelsplanen tager udgangspunkt i Indre Bys egenart, resultater fra Indre By Borgerpanel, statistiske nøgletal for bydelen, dialog med folk i Indre By og dialog med det nyligt nedsatte repræsentantskab for bydelsplanen.

Se et overblik over datagrundlaget for Indre By Lokaludvalgs bydelsplan samt københavnerdialog i Bilag 1.

I denne bydelsplan kan du til en start læse om vores overordnede vision og temavisioner. Herefter følger fakta om Indre By og en beskrivelse af bydelens syv kvarterer, samt lokaludvalgets ønsker for hvert kvarter. I den næste del af bydelsplanen kan du læse om vores tematiske arbejde med bydelen. Til sidst i denne bydelsplan giver vi et overblik over lokaludvalgets aktiviteter og arbejdsformer og slutter af med en beskrivelse af vores hidtidige og fremtidige arbejde med bydelsplanen.

Nansensgade.

Vesterbrogade/Vesterbro Passage.

Vision og temaer

Vision: Plads til det mangfoldige hverdagsliv i Indre By – en beboet bydel

I Indre By Lokaludvalg arbejder vi for plads til det mangfoldige hverdagsliv i vores bydel – både for beboere og besøgende.

Vi arbejder for rum til, at alle i vores bydel – beboere, lokale erhvervsdrivende (herunder butiksdrevende) og besøgende – kan leve gode liv og have gode oplevelser i Indre By. Indre By skal opleves som et godt sted at bo, have et varieret erhvervsliv og fortsat være en unik bydel i København.

Foto: Astrid Maria Busse Rasmussen

Bølgen/Kalvebod Brygge.

TEMATISKE LEDETRÅDE I BYDELSPLANEN

I oktober 2022 bad vi Indre By Borgerpanel besvare en lang række spørgsmål om det at bo i Indre By. Undersøgelsen viste, at respondenterne ønsker, at lokaludvalget arbejder med følgende tre overordnede temaer i prioriteret rækkefølge:

- 1. Klima/Miljø**
Her er vores vision, at klima og miljø skal opprioriteres, så tiltag på området spiller en aktiv rolle i realiseringen af vores overordnede vision
- 2. Trafik (mobilitet)**
Her er vores vision, at trafikken skal være sikker og fremkommelig for alle
- 3. Byplanlægning**
Her er vores vision at værne om bydelens enestående bygnings- og kulturarvsmiljøer

Desuden arbejder vi med følgende temaer i bydelsplanen:

- 4. Erhverv**
Her er vores vision, at der skal gøres plads til det lokalt forankrede forretningsliv i bydelen
- 5. Kultur-, fritids- og idrætsliv**
Her er vores vision, at der skal gøres plads til det lokalt forankrede kultur-, fritids- og idrætsliv i bydelen
- 6. Natteliv og events**
Her er vores vision, at vores bydel skal være livlig og åben, men først og fremmest beboelig
- 7. Børn og unge**
Her er vores vision, at der skal gøres plads til børn og unge, da vi tror på, at byrum, der rummer denne gruppe, rummer alle
- 8. Ældreområdet**
Her er vores vision, at der skal gøres plads til ældre, da vi tror på, at byrum, der rummer denne gruppe, rummer alle
- 9. Socialområdet**
Her er vores vision at blive klogere på, hvordan vi som lokaludvalg kan hjælpe socialt udsatte i vores bydel.

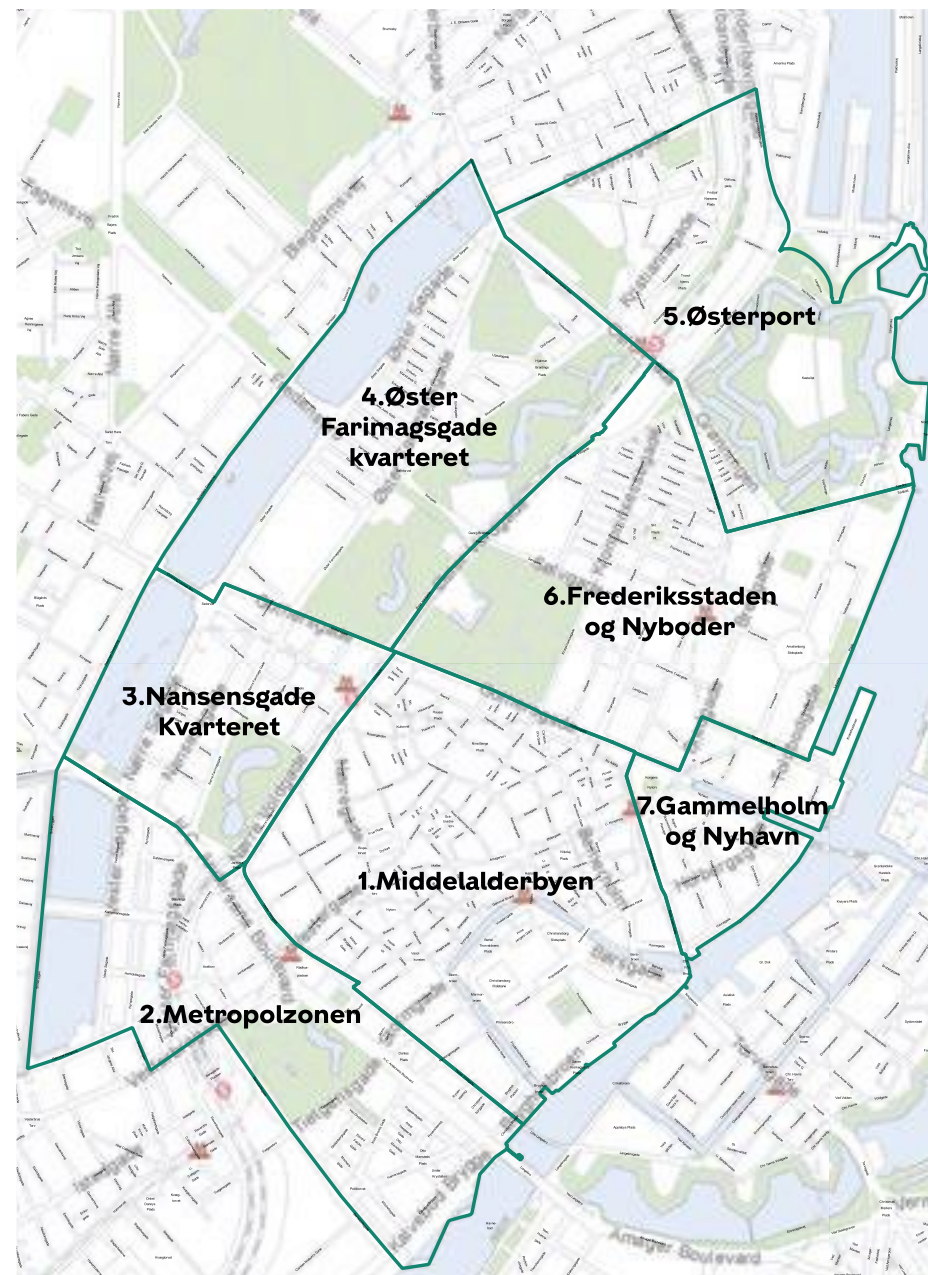
Fakta om Indre By og bydelens egenart

Indre By Lokaludvalg dækker området på kortet. Vi er et af Københavns 12 lokaludvalg.

Foto: Astrid Maria Busse Rasmussen

Kastellet. Ved Kongeporten.

Indre By Lokaludvalgs område er opdelt i syv kvarterer med hver sin egenart.

FAKTA OM INDRE BY

I det følgende kan du læse fakta om bydelen. Data stammer hvor intet andet er angivet fra Bilag 2: Københavns Kommunes Tværgående Analyseenhed: Datapakke til Indre By Lokaludvalg (2022).

BEFOLKNING

- Indre By Lokaludvalgs område havde pr. 4 kvartal 2022 43.527 indbyggere, dvs. personer med folkeregisteradresse i Indre By. Det svarer til knap syv procent af Københavns Kommunes indbyggere. Se befolkningsudviklingen i Indre By fra 1974 til 2022 i bilag 3

• Befolkningstal:

Københavns Kommunes Tværgående Analyseteam forventer, at befolkningstallet vil falde med cirka 1.040 indbyggere eller cirka 2 procent frem mod 2031. Dette står i kontrast til den øvrige udvikling i Københavns Kommune som helhed, hvor der frem mod 2031 ventes en befolkningstilvækst på 11 procent

• Alder:

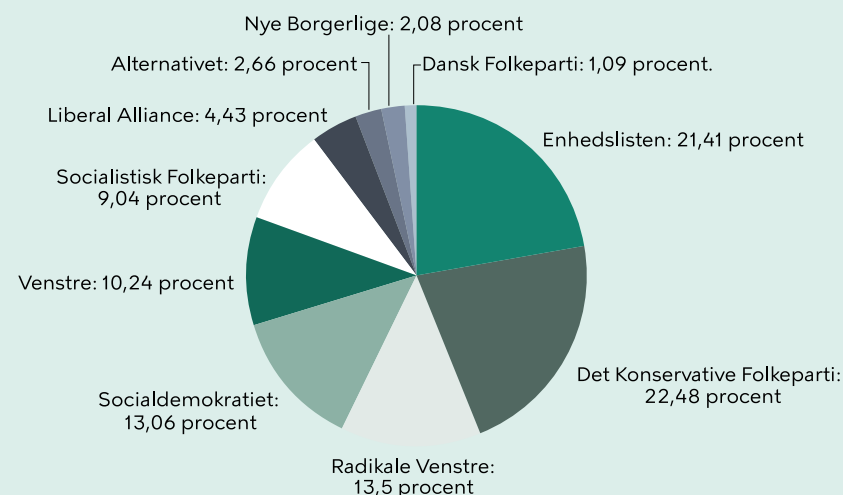
I Indre By udgør de 20 til 39-årige den forholdsvis største aldersgruppe, mens de +60-årige udgør en relativt mindre andel. Aldersfordelingen i Indre By minder om aldersfordelingen for hele København. Sammenlignet med København som helhed er der lidt flere +70-årige indbyggere og lidt færre helt unge under 19 år. I Indre By bor der således lidt færre børn og unge end i resten af København

• Statsborgerskab:

Sammenlignet med de øvrige bydele i København bor der relativt flere borgere med statsborgerskab fra øvrige vestlige lande (denne gruppe udgør hhv. 15 procent i Indre By og 10 procent i de øvrige bydele) og færre borgere med statsborgerskab fra ikke-vestlige lande (denne gruppe udgør hhv. 4 procent i Indre By og 7 procent i de øvrige bydele)

• Politisk orientering:

Ved seneste kommunalvalg (2021) opnåede de ti partier i Københavns Kommunes Borgerrepræsentation følgende andel af stemmerne i Indre By-kredsen (stemmesteder: Rådhuset, Nyboder Skole og Øster Farimagsgade Skole) (Kilde: kmdvalg.dk)

INDKOMST, UDDANNELSE OG ARBEJDSMARKEDSTILKNYTNING

- Gennemsnitligt har indbyggerne i Indre By en højere indkomst end det øvrige København
- Indbyggerne i Indre By er mere veluddannede end det øvrige København. Omtrent hver tredje indbygger i Indre By i alderen 18-69 år har en lang videregående uddannelse
- 58 procent af indbyggerne i Indre By var i 2019 i beskæftigelse, 2 procent var ledige og 40 procent stod uden for arbejdsstyrken – en fordeling, der svarer til Københavns Kommune som helhed.

SOCIAL UDSATHED

- I Indre By lever færre – 1,5 procent af befolkningen – i relativ fattigdom end i resten af København, hvor tallet er 2 procent
- Få børn af forældre i Indre By er anbragt udenfor hjemmet. Antallet er det laveste på tværs af bydelene, hvor i gennemsnit 0,9 procent af børn af forældre er anbragt udenfor hjemmet. Tilsvarende har Indre By den laveste andel af forældre til børn og unge med forebyggende foranstaltninger: 2,7 procent i Indre By mod et gennemsnit på 5,4 procent i hele København.

HELBRED

- Indre By har Københavns højeste middellevetid for både kvinder (85,7 år) og mænd (81,2 år)
- I Indre By er den hyppigste dødsårsag kræft. Dette gør sig gældende i hele Københavns Kommune
- I Indre By er alkoholforbruget blandt beboerne højere end det gennemsnitlige i Københavns Kommune
- 30 procent af indbyggerne i Indre By scorer højt på stressskalaen og 11 procent føler sig ensomme – begge tal er lavere end gennemsnittet for København som hele
- Indre By har den højeste andel af praktiserende læger af alle bydele – 0,89 pr. 1.000 indbyggere
- Indre By er hjemsted for to plejehjem; Rosenborgcentret og Nybodergården.

ERHVERV

- Omkring 116.000 personer arbejder i Indre By. De tre største brancher i bydelen er 1) offentlig administration, forsvar og politi, 2) hoteller og restauranter, 3) handel. Til sammenligning er de tre største brancher i København som hele 1) handel, 2) offentlig administration, forsvar og politi, 3) Sociale institutioner såsom børnehaver og plejehjem. Se bilag 4 for en opgørelse over, hvor mange der arbejder i de forskellige brancher og hvordan udviklingen har været på dette område
- Der er flest mikrovirksomheder (virksomheder med mindre end ti personer) i Indre By, men bydelen har færre af denne type virksomheder end gennemsnittet for København. Der er forholdsvist flere store, mellemstore og små virksomheder i Indre By end i gennemsnitlige Københavns Kommune.

BOLIGER OG GRØNNE OMRÅDER

- I Indre By er den mest almindelige boligform privat udlejning. Sammenlignet med hele København er andelen af private udlejningsboliger og ejerboliger højere i Indre By, hvorimod andelen af almennyttige boliger er lavere. I Indre By er 24 procent af boligerne andelsboliger. Bydelen er kendetegnet ved mange større lejligheder på fire eller flere værelser
- 14 procent af Indre By består af offentlige tilgængelige grønne områder, hvor det for hele København er 26 procent. I bydelen er der 18 m² grønne områder pr. borger, hvilket er lavere end for hele København, hvor det tilsvarende tal er 33 m².

TRAFIK OG PARKERING

- Cykelparkering: Indre By har det næsthøjeste antal offentligt tilgængelige cykelparkeringspladser pr. indbygger i København. Af den seneste cykelparkeringsoptælling i Københavns Kommune (2017) fremgår det, at der var 20.082 cykelparkeringspladser i Indre By på optællingstidspunktet. På optællingstidspunktet blev der registreret 17.608 cykler uden for stativpladser
- Flest cyklister finder man på Dronning Louises Bro, Gyldenløvesgade og H.C. Andersens Boulevard
- Bilparkering: Ifølge Mobilitetsredegørelsen 2022 er der 12.670 kommunale parkeringspladser i Indre By (bydelen inkl. Christianshavn). Det tilsvarende tal for p-pladser med ladestandere er 282. Lokal-udvalgets egen optælling pr. december 2022 viser, at der er omtrent 5.865 parkeringspladser i private p-huse i Indre By. Det vides ikke, hvor mange private parkeringspladser, der findes i private gårde og lignende
- Der er i Indre By Lokaludvalgs område i 2022 registreret 9.534 privatbiler, hvortil brugerne har bopælsadresse i Indre By. Det svarer til et bilejerskab på 21,9 procent i bydelen
- Der var ifølge Teknik- og Miljøforvaltningen 7.842 udstedte, aktive parkeringslicenser til beboere i Indre By (bydelen inkl. Christianshavn). pr. den 19. januar 2022
- Bilparkering: I følge datapakken (2022) er der seks tælleområder ud af i alt 17 i Indre By med en belægningsprocent på over 100 procent kl. 12. Kl. 22 er der tre tælleområder med en belægningsprocent på over 100 procent.
- Trafikulykker: Selvom antallet af trafikulykker i bydelen Indre By (bydelen inkl. Christianshavn) gik ned fra 76 til 42 fra 2019 til 2020, har Indre By stadig det højeste antal tilskadekomne sammenlignet med de øvrige bydele. Af Ulykkesregistrering.dk fremgår det, at der er mange eneulykker i Indre By. Flest af de tilskadekomne er cyklister (57 procent). De fleste af ulykkerne skete i krydset mellem H.C. Andersens Boulevard og Tietgensgade.

SKOLE- OG FRITIDSLIV

- Der findes ifølge lokaludvalgets optælling 15 grundskoler i Indre By Lokaludvalgs område, heraf fem folkeskoler (Den Classenske Legatskole, Langelinieskolens afdeling på Kastelsvej, Nyboder Skole, Sølvgades Skole og Øster Farimagsgade Skole) og otte fri- eller privatskoler (Bordings Friskole, Det Kgl. Vajsenhus Skole, Institut Sankt Joseph, Krebs Skole, N. Zahles Gymnasieskole, N. Zahles Seminariskole, Sankt Petri Skole og Øbro Fri Skole) samt to øvrige grundskoleinstitutioner (Københavns Kommunes Ungdomsskole (Ungdomsskolen i Hindegade) og Søstjerneskolens). Omtrent 7.000 elever går i skole i Indre By. Det tilsvarende tal for hele Københavns Kommune er 57.494. Se opgørelse over elevbelægning i folkeskolerne i bilag 5
- Der findes otte gymnasiale uddannelser i Indre By. Det samlede elevantal i bydelen ligger på omkring 3.710 elever. I hele Københavns Kommune går 11.345 elever på de ordinære gymnasiale uddannelser pr. december 2022
- Der findes ti offentlige sports- og aktivitetsfaciliteter i Indre By. Tallet dækker over kulturhuse, biblioteker og badeanlæg, og svarer altså til knap 4.353 personer pr. anlæg, hvis man alene tager udgangspunkt i befolkningstallet i Indre By
- Der findes 15 kommunale legepladser i Indre By, hvoraf en enkelt er personalebetjent
- Der findes to UngeVærker (tidligere kaldet ungdomsklubber), fire fritidsinstitutioner og et tocifret antal vuggestuer og børnehaver i Indre By.

Egenart – Indre Bys syv kvarterer

Københavns Indre By er på mange måder enestående. Bydelen er hele Danmarks administrative og kulturelle centrum – og vores hjem. Indre By er hjemsted for mange smukke bygninger og facader og kendetegnet ved de karakteristiske tårne og spir, der rager op over de for bydelen typiske etagebyggerier.

Som centrum for København er dele af Indre By plaget af luft- og støjforurening fra den gennemkørende trafik, ligesom visse kvarterer i alvorlig grad er plaget af natteliv og gadeaffald. Bydelen er velstillet, og her har mange ressourcestærke københavnere og virksomheder hjemme. Samtidig søges bydelen af hjemløse, der overnatter på gaden, og af gadens folk.

...med de lokales egne ord

I en borgerpanelundersøgelse fra oktober 2022 fremhæver indbyggerne i Indre By, at det bedste ved at bo i bydelen er, "at man er tæt på alt." Flertallet af respondenterne mener, at Indre By er vært for for mange events.

Lokaludvalgets ønsker for bydelen

Overordnet ønsker Indre By Lokaludvalg, at Indre By på alle måder forvaltes således, at bydelen fortsætter med at være beboet og med plads til det mangfoldige hverdagsliv. Der er på den baggrund brug for mere håndhævelse af regler vedrørende fx udeservering og cyklisme, ligesom der er behov for initiativer, der sikrer balancen mellem fx natteliv og beboelse. Lokaludvalget ønsker desuden, at der udarbejdes bevarende lokalplaner for alle kvarterer, samt at afsøge potentialerne i fredeliggørelse af kvartererne som kulturmiljøer.

Indre By Lokaludvalg har valgt at beskrive bydelen som syv kvarterer med hver sin egenart og forskellige udfordringer og potentialer.

Middelalderbyen

Middelalderbyen er Københavns historiske centrum og søges af lokale, regionale og internationale besøgende, der kommer for at forlyste sig her. Middelalderbyen indeholder bymiljøer i verdensklasse og noget af Danmarks vigtigste kulturarv. Kvarteret er genstand for stor bevågenhed, mange initiativer og megen debat, blandt andet vedrørende parkering, udeservering og nattelev. Der er et stort pres på forholdsvis få lokationer i Middelalderbyen.

Middelalderbyen har cirka 8.700 indbyggere pr 4. kvartal 2022. Befolkningstallet er steget fra cirka 7.800 pr 1. kvartal 2017 og 6.835 pr 4. kvartal 2011.

Foto: Astrid Maria Busse Rasmussen

Skindergade.

...med de lokales egne ord

I borgerpanelundersøgelsen fremhæver indbyggere i Middelalderbyen stemningen i Indre By og den lokale arkitektur som det bedste ved at bo i bydelen. Udfordringer vedrørende støj, skrald, nattelev og parkering går igen som de mest hyppige tilbagemeldinger på, hvad respondenterne opfatter som et problem ved at bo i Indre By. I lokaludvalgets bydelsmøde i oktober 2022 blev der udtrykt ønske om blandt andet en kommunalt formuleret og langsigtet strategi for beboelse i Middelalderbyen samt løsninger på udfordringer relateret til trængsel, støj, nattelev, affald, cyklisme m.v.

Lokaludvalgets ønsker for kvarteret

Indre By Lokaludvalg ønsker, at Middelalderbyen skal være et livligt og beboet kvarter med masser af lokal landsbystemning. Vi mener,

- at der skal udarbejdes en samlet og sammenhængende trafikplan for Indre By. Herunder skal det undersøges, hvordan den gennemkørende trafik i og omkring Middelalderbyen kan reduceres, blandt andet gennem undersøgelse af mulighederne for at regulere trafikken på de store gader, der omkranser kvarteret. Endvidere skal det undersøges, hvordan Middelalderbyen i lighed med de øvrige kvarterer i Indre By kan indrettes med trafikker. Herunder skal der arbejdes med at reducere gennemkørende trafik i og omkring Middelalderbyen, blandt andet gennem en undersøgelse af mulighederne for at regulere trafikken på de store gader, der omkranser kvarteret. Lokaludvalget ønsker i den forbindelse at undersøge potentialerne for trafikreduktion i følgende gader: Gothersgade, Niels Juels Gade, Christian IX' Gade, Kristen Bernikows Gade, Bremerholm, Stormgade, Vester Voldgade, H.C Andersens Boulevard og Øster Voldgade. For Gothersgades vedkommende skal det også undersøges, hvordan den lokale trafik, herunder fremtidige trafikker, kan reguleres med pullerter
- at flere skal kunne bo i Middelalderbyen, fx ved at konvertere tomme erhvervs- og kontorlokaler til boliger. Der skal som udgangspunkt ikke bygges nyt i kvarteret
- at tendenser til overturisme skal inddæmmes og elimineres
- at tilrettelæggelsen og udførelsen af events i Middelalderbyen skal foregå på en måde, så alle kan være her

- at indbyggerne skal have mulighed for at parkere deres bil og cykel inden for rimelig afstand af deres bolig
- at nattelivet og nattelivstrafikken, der er knyttet til nattelivet, skal inddæmnes, så det er muligt at bo alle steder i Middelalderbyen
- at der skal arbejdes med pladسدannelser i kvarteret, så beboere og besøgende oplever, at kvarteret byder på flere gratis tilgængelige og ikke-kommercielle åndehuller
- at fodgængerne skal have tilstrækkelig plads på fortovene. Regler for udeservering og skiltning skal overholdes, så fortovene er fremkommelige. Hvor det er nødvendigt og muligt, skal fortovene være bredere
- at hele Strøget samt indgangen til Frederiksberggade fra Rådhuspladsen skal have et kvalitetsløft, så det afspejles, at Strøget er en af de centrale gader i København
- at flere butikker, gerne specialbutikker, rettet mod den lokale handel skal fremmes
- at turistbussernes og havnerundfarternes af- og pålæsning af turister skal samles i Havnegade ved Børsgården
- at Nørre Voldgade skal frigøres for lastbiler og tung trafik (undtagen busser), og den indvundne plads bruges til begrønning. Nørre Voldgade bør blive til en nul-emissionsgade med mindre parkering.

Foto: Indre By Lokaludvalg

Snaregade.

Metropolzonen

Metropolzonen er defineret af kulturinstitutioner såsom Tivoli og Glyptoteket, og afgrænses af Skt. Jørgens Sø mod vest. Her er beboelsejendomme, men også hotel-, administrations- og kontorbygninger. Kvarteret præges af flere store og tungt trafikerede gader, blandt andet H.C. Andersens Boulevard. Kvarteret mangler på sine steder nærmiljø og atmosfære.

Metropolzonen har cirka 2.830 indbyggere. Befolkningstallet er steget fra 2.585 i 2017 og 2.223 pr. 4. kvartal 2011.

Foto: Astrid Maria Busse Rasmussen

Buen i Vester Farimagsgade.

...med de lokales egne ord

I borgerpanelundersøgelsen fremhæver indbyggere i Metropolzonen udfordringer vedrørende trafikken, herunder støj og partikelforurening, som et problem ved at bo i Indre By. I lokaludvalgets bydelsmøde i oktober 2022 blev også problematikker vedrørende gadens folk fremhævet som et problem i kvarteret.

Lokaludvalgets ønsker for kvarteret

Indre By Lokaludvalg ønsker, at Metropolzonen skal være et kvarter med mere nærmiljø, samt at der dæmmes op for problematikker relateret til gadens folk i området. Vi mener,

- at Palads-bygningen på Axeltorv skal bevares. Der er ikke brug for nye kontorbygninger i området. Eventuelt nye biografale kan bygges under jorden
- at de mange kontorbygninger omkring Nyropsgade skal omdannes til boliger
- at der skal tages hånd om de oplevede problemer med hjemløse i kvarteret, fx gennem yderligere opsøgende indsatser fra kommunalt hold
- at en eventuel nedgravning af H.C. Andersens Boulevard skal ske under forudsætning af, at mængden af trafik ikke øges andre steder i Indre By
- at potentialerne i at lave en nattelivszone udenfor Middelalderbyen bør undersøges. Denne kunne fx placeres i det ubeboede område Buen, hvorved beboerne i Middelalderbyen kan aflastes. Hovedreglen for den nye nattelivszone bør være kl. 2-bevillinger med mulighed for enkelte kl. 5-bevillinger.

Lokaludvalget er involveret i arbejdet med en evt. omdannelse af Vesterbro Passage og udviklingen af området omkring Axeltorv (herunder Palads), Jernbanegade og den vestlige del af Studiestræde. Vi er i det hele taget optaget af, hvorledes kvarteret kan blive et af Københavns samlingspunkter.

Nansensgadekvarteret

Nansensgadekvarteret er som en spillevende landsby: Her er en stærk lokal atmosfære og mange lokale erhverv, herunder butikker, caféer og restauranter. Kvarterets kendetegn er blandt andre Peblinge Sø, Ørstedparken og Torvehallerne. Danmarks travleste station målt i passagerer pr dag, Nørreport, ligger her. Efter stoppet for nye nattilladelser i Middelalderbyen mærker Nansensgade et stigende pres fra et fremspirende natteliv.

Nansensgadekvarteret har cirka 6.660 indbyggere. Befolkningstallet er omtrent uændret siden 2017. I 4. kvartal af 2011 havde kvarteret 6.259 indbyggere.

Foto: Astrid Maria Busse Rasmussen

Vendersgade/Nansensgade.

...med de lokales egne ord

I borgerpanelundersøgelsen fremhæver indbyggerne i Nansensgadekvarteret udfordringer vedrørende trafik og parkering samt mængderne af støj og affald som de mest problematiske aspekter ved at bo i Indre By. I lokaludvalgets bydelsmøde i oktober 2022 udtrykte en lokal deltager ønske om mere lokalt forankret samarbejde om kvarterets udvikling. Der er i kvarteret et stærkt ønske om et lokalt forankret kulturhus, hvilket er interessant, da Kulturhus Indre By er beliggende i netop dette kvarter.

Lokaludvalgets ønsker for kvarteret

Indre By Lokaludvalg ønsker, at Nansensgadekvarteret skal være et kvarter, hvor indbyggerne også fremover kan engagere sig i kvarterets udvikling og i højere grad føle ejerskab til Kulturhuset Indre By. Vi mener,

- at det lokale kvartersnetværk skal styrkes, så det også fremover kan komme med input til lokaludvalget
- at det lokale ejerskab til Kulturhuset Indre By skal understøttes og udvikles
- at Nansensgadekvarteret skal gøres til en trafikø – altså, at den gennemkørende trafik i kvarteret skal hindres
- at der bør oprettes en lokal folkeskole, der dækker Nansensgadekvarteret og den del af Middelalderbyen, der betegnes Nørre Kvarter
- at kvarterets grønne gavle skal inspirere til udvikling af nye former for begrønning i den øvrige del af Indre By
- at der bør gøres plads til flere idrætsfaciliteter (eventuelt en svømmehal) i kvarteret.

Øster Farimagsgadekvarteret

Øster Farimagsgadekvarteret kendetegnes ved Sortedam Sø, Kartoffelrækkerne, Svensergadekvarteret, Østre Anlæg samt Den Hirschsprungeske Samling, Statens Naturhistoriske Museum, Statens Museum for Kunst og andre kulturinstitutioner. Her er et godt lokalmiljø, men kvarteret er præget af gennemkørende trafik i dagtimerne.

Øster Farimagsgadekvarteret har cirka 7.330 indbyggere. Befolkningstallet er omtrent uændret siden 2017. I 4. kvartal af 2011 havde kvarteret 7.006 indbyggere.

Foto: Astrid Maria Busse Rasmussen

Kartoffelrækkerne set fra Øster Farimagsgade.

...med de lokales egne ord

I borgerpanelundersøgelsen fremhæver indbyggerne i Øster Farimagsgadekvarteret parkering, trafik og støj som udfordringer ved at bo i Indre By. I lokaludvalgets bydelsmøde i oktober 2022 blev der udtrykt ønske om en begrønning af kvarteret, samt om, at Stokhusbroen, der frem til 1984 skabte fodgængerforbindelse mellem Nyboder og Østre Anlæg, reableres og Danmarksmonumentet tildeles en mere prominent placering end den nuværende i Østre Anlæg.

Lokaludvalgets ønsker for kvarteret

Indre By Lokaludvalg ønsker, at Øster Farimagsgadekvarteret aflastes for gennemkørende trafik, samt at de ovenfor beskrevne ønsker vedrørende Stokhusbroen og Danmarksmonumentet realiseres. Endelig har lokaludvalget et ønske om en generel begrønning af Indre By, herunder også Øster Farimagsgadekvarteret. Vi mener,

- at det bør undersøges, om Øster Farimagsgadekvarteret skal være en trafikø
- at den tunge trafik bør ledes bort fra Webersgade, der er en forholdsvis smal beboelsesgade. Ved den seneste trafiktælling offentliggjort på KK-kort er andelen af tung trafik på Webersgade 6,6 procent
- at det bør undersøges, hvordan fortovene i Webersgade og Sølvgade kan gøres bredere
- at Nyboder Skole ikke skal udvides yderligere. I stedet skal der, hvor behovet er, gøres plads til lokale skoler i andre kvarterer
- at Østerbro Bibliotek skal forblive på sin nuværende placering, samt at der bør arbejdes videre med den lokale udvikling og forankring af biblioteket
- at Hjalmar Brantings Plads bør blive genstand for mere opmærksomhed og pleje.

Østerport

Østerport-kvarteret kendetegnes ved Kastellet mod øst og nydelige beboelses- og repræsentationsejendomme mod nord. Kvarteret ligger roligt tilbagetrukket, men stadig centralt placeret i byen.

Østerport-kvarteret har cirka 4.530 indbyggere. Befolkningstallet er omtrent uændret siden 2017 og 2011.

Foto: Astrid Maria Busse Rasmussen

Voldgraven ved Kastellet med Sankt Albans Kirke.

...med de lokales egne ord

I borgerpanelundersøgelsen fremhæver respondenterne i Østerport-kvarteret udfordringer vedrørende parkering, trafik, og turister som de problematiske aspekter ved at bo i Indre By. I lokaludvalgets bydelsmøde i oktober 2022 blev der udtrykt ønske om at opgradere formidlingen af Kastellet og dets seværdigheder, regulere trafikken og værne om den lokale arkitektoniske egenart.

Lokaludvalgets ønsker for kvarteret

Indre By Lokaludvalg ønsker, at Østerport-kvarteret også i fremtiden skal være kendetegnet ved klassicistisk arkitektur. Vi mener,

- at det bør undersøges, om kvarterets indbyggere ønsker, at Østbanegade lukkes for indkørsel fra syd
- at Lille Amalienborg (Dag Hammarskjölds Allé 28) skal beskyttes mod forfald, fx gennem fredning
- at trafikkrødset på Oslo Plads skal rettes op og gennemreguleres
- at trafikkrødset Grønningen/Folke Bernadottes Allé skal rettes op og gennemreguleres
- at Banedanmark bør tilskyndes til at beplante deres del af Folke Bernadottes Allé med en træække
- at formidlingen af Kastellet og dets seværdigheder bør opgraderes.

Frederiksstaden og Nyboder

De to arkitektonisk meget forskellige områder – Frederiksstaden og Nyboder – er kendetegnet ved at være historiske oaser med masser af lokalt forankret liv. Lokaludvalget mener, at det vil være meningsfuldt fremover at betragte de to områder som selvstændige kvarterer. Her er fredelige pletter midt i byen, men dele af Frederiksstaden og Nyboder er samtidig præget af negative effekter af nattelev og turisme.

Frederiksstaden og Nyboder har cirka 10.250 indbyggere. Befolkningstallet er steget lidt siden 2017, hvor der boede 9.770 i kvarteret. I 4. kvartal af 2011 havde kvarteret 8.856 indbyggere.

Sankt Pauls Plads.

...med de lokales egne ord

I borgerpanelundersøgelsen fremhæver indbyggerne i Frederiksstaden og Nyboder, at det bedste ved at bo i Indre By er bydelens skønhed og de nærtliggende parker. Udfordringer vedrørende parkering, trafik og turister går igen som de mest hyppige tilbagemeldinger på, hvad respondenterne opfatter som problematisk ved at bo i Indre By. I lokaludvalgets bydelsmøde i oktober 2022 blev der udtrykt ønsker om at begrønne kvarteret, genaktivere parker, etablere en bredere cykelsti i Bredgade, og værne om den lokale arkitektur og byrum. Derudover blev der udtrykt ønske om helhedstækning i forbindelse med planlægning af trafikprojekter i kvarteret og i København som sådan. Der har tidligere været et ønske om et lokalt kulturhus i kvarteret.

Lokaludvalgets ønsker for kvarteret

Vi mener,

- at det bør undersøges nærmere, om der fortsat er lokal opbakning til et lokalt kulturhus i Nyboder
- at kvarterets historiske egenart bør beskyttes og holdes i hævd, fx ifm. gadegenopretninger og gadebelysning
- at det bør undersøges, om dele af kvarteret skal være en trafikø
- at trafiksikkerheden på Kronprinsessegade bør højnes ved at gadens strækning mellem Sølvgade og Øster Voldgade ensrettes og omdannes til allé med træer og københavnerbænke, hvor lokale kan mødes
- at turistbusparkering samt af- og pålæsning af turister skal ske i Havnegade ved Børsgraven og ikke i Frederiksstaden
- at Toldbodgade ikke bør ensrettes, før det er afgjort om kanalfarternes og turistbussernes af- og pålæsning skal flyttes
- at legepladsen på Gammelvagt bør renoveres og får en tidssvarende belysning
- at det fine pakhús på Esplanaden 30, som blev revet ned i 2022, bør erstattes af et nyt hus i en klassisk byggestil, der passer til Frederiksstaden
- at den lille plads Rigensgade/Øster Voldgade skal revitaliseres. Der skal være borgerdialog om, hvordan den forsømte, historisk væsentlige plads kan komme til sin ret, fx med en mindeplade, som fortæller om pladsens historie som "Ny Østerport" / Grønlandske Plads
- at et forslag til begrønning af Sankt Pauls Plads (2019) realiseres
- at Nyboder Plads skal revitaliseres.

Gammelholm og Nyhavn

Hvor Gammelholm kan beskrives som et primært beboelsesområde, løfter Nyhavn en stolt arv som forlystelsescentrum. Begge områder emmer af københavnerhistorie, og kvarteret er populært blandt turister. For beboerne er der længere til nærmeste dagligvarebutik end de fleste andre steder i bydelen. Detailhandelen forsvinder fra kvartererne, og erstattes i betydelig grad af restaurations- og cafeliv, som til dels skal leve af turister og øvrige besøgende. Det skaber et større trafikmæssigt tryk på området.

Gammelholm og Nyhavn har cirka 3.230 indbyggere. Befolkningstallet er omtrent uændret siden 2011.

Bolværket ved Havnegade.

...med de lokales egne ord

I borgerpanelundersøgelsen fremhæver indbyggerne på Gammelholm og i Nyhavn, at det bedste ved at bo i Indre By er, at man er tæt på alt – også havnen – samt kvarterets livlighed. Udfordringer vedrørende parkering, natteliv og mængden af turister går igen som de mest hyppige tilbagemeldinger på hvad respondenterne opfatter som et problem ved at bo i Indre By. I lokaludvalgets bydelsmøde oktober 2022 blev der udtrykt ønsker om flere buslinjeføringer gennem kvarteret og om, at brostenbelægningen i kvarteret, der i dag er asfalteret, om muligt genetableres, samt om at beboerparkering ikke nedlægges.

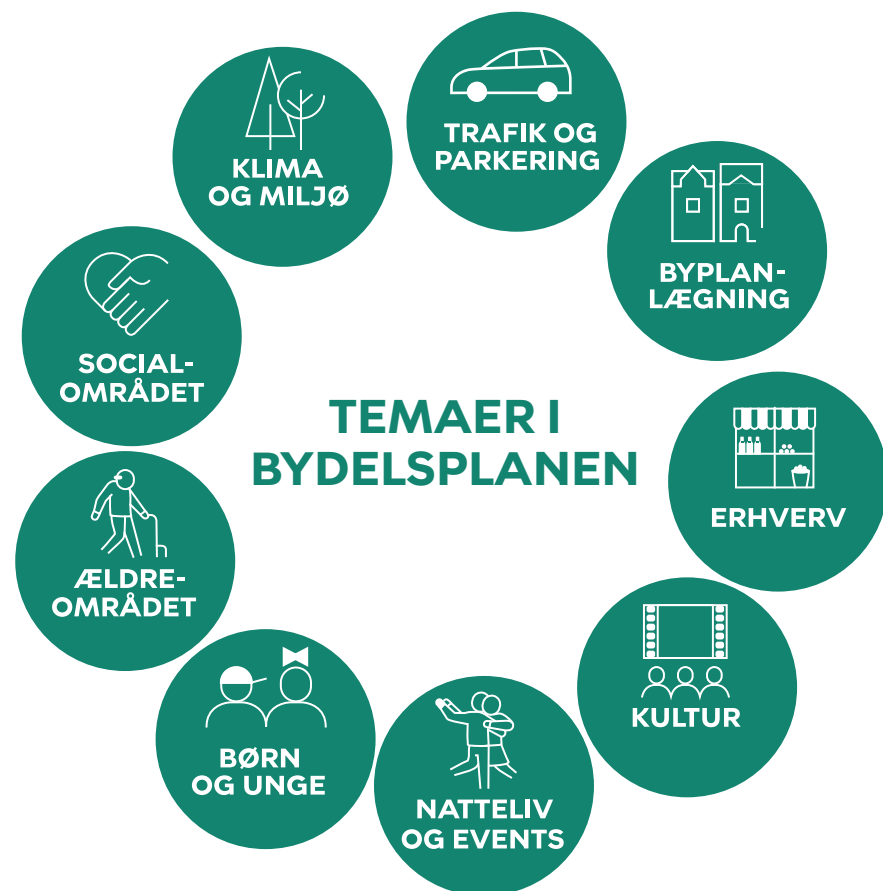
Lokaludvalgets ønsker for kvarteret

Vi mener,

- at Havnegade skal styrkes som rekreativt område, blandt andet med anlæggelsen af et større motionsområde.
- at havnerundfarter skal ud af Nyhavn og i stedet skal afgå og ankomme fra Børsgården. Desuden bør havnerundfartsbåde være omfattet af samme krav om partikelfilter, som gør sig gældende for biler og busser
- at turistbussernes og havnerundfarternes af- og pålæsning af turister skal samles i Havnegade ved Børsgården
- at Toldbodgade ikke bør ensrettes, før det er afgjort om kanalrundfarternes og turistbussernes af- og pålæsning skal flyttes
- at der bør udtænkes en ny samlet trafikplan for Gammelholm og Nyhavn, inden en evt. beslutning om at ensrette Toldbodgade
- at der bør indtænkes mulighed for kollektiv transportbetjening af området, med mindre eldrevne busser. Disse kan i vidt omfang også understøtte turisternes transport til og fra området
- at det bør undersøges, hvorvidt der blandt kvarterets beboere er et ønske om at fritlægge brostensbelægning i dets mindre gader
- at det i den eksisterende lokalplan for størstedelen af kvarteret præciseres, at evt. nyt byggeri i kvarteret skal opføres i samme stil som den, der i forvejen kendetegner det
- at udeserveringen langs bolværket i Nyhavn flyttes, så der udelukkende er udeservering på arealer langs facaderne, i overensstemmelse med den oprindelige lokalplan for området.

Temaer i bydelsplanen

I Indre By Lokaludvalg arbejder vi med en række temaer i vores bydel. Temaerne har vi defineret med udgangspunkt i dialog med lokale beboere; herunder tilkendegivelser fra Indre Bys Borgerpanel, borgermøder, interessentmøder, samt med afsæt i vores vision. I det følgende kan du læse om temaerne og vores arbejdsprogram.

Nyboder.

TEMA 1: KLIMA OG MILJØ

Klima og Miljø er et tværgående tema i lokaludvalgets arbejde. Vi arbejder overordnet for visionen om, at Indre By skal være en grøn og blå bydel med renest mulig luft og minimal forurening.

En gennemgående ledetråd i lokaludvalgets arbejde med klima og miljø er sundhed, idet alle initiativer til fremme af grønne og blå byrum, biodiversitet samt reduktion af støj- og luftforurening vil bidrage til at skabe et mindre stressende liv med bedre mulighed for bevægelse og sund aktivitet – "det gode liv".

Udmøntningen af det lokale miljøarbejde i Indre By varetages af Miljøpunkt Indre By & Christianshavn. Miljøpunkt Indre By & Christianshavn er en selvstændig organisation, som modtager drifts- og projektstøtte fra Indre By Lokaludvalg og Christianshavns Lokaludvalg.

Foto: Indre By Lokaludvalg

Peter Hvidtfeldts Stræde.

SÆRLIGT OM MILJØ

Begrønning

Lokaludvalget mener, at der bør være flere træer i Indre By. Vi ønsker, at fx gavle og tage samt dele af opholdsarealer, offentlige som private, beplantes med planter, der binder mest muligt CO₂.

Lokaludvalget ønsker at støtte ejer-, andels- og lejerforeninger, der aktivt arbejder med begrønning. Dette kan fx ske gennem informationskampagner og tildeling af puljemidler.

De blå byrum

I alle områder af havnen samt i kanaler og søer skal vandkvaliteten være så god, at der kan leve fisk og havpattedyr i vandet, og man kan bade i det.

Vores blå byrum skal være for alle. Planer og tilladelser skal ikke kunne privatisere adgang til og ophold i vandet.

Biodiversitet - Levesteder for byens vilde natur

Den vigtigste forudsætning for at skabe en by med øget biodiversitet er at bevare den eksisterende natur og de arter, der er knyttet hertil.

Lokaludvalget ønsker at fremme og forbedre levesteder for byens vilde dyr, fx gennem tildeling af puljemidler.

Lokaludvalget ønsker, at der, hvor det er muligt i bydelen, oprettes "hoppepletter" i form af mikrobiotoper til byens flora og fauna, så planter og dyr hermed gives en håndsrækning til at sprede sig i bydelen. Disse mikrobiotoper kan blandt andet samtænkes med det fokus på stilleområder, som Københavns Kommunes biodiversitetsstrategi har. I samme vene kan der anlægges kunstige rev i Københavns Inderhavn. Lokaludvalget kan hjælpe med at foreslå egnede steder til begge.

Vi bifalder, at Københavns Kommunes biodiversitetsstrategi fokuserer på både de grønne og blå byrum i byen og arbejder med samme dobbelte fokus for vores bydel.

Reduktion af forurening

Luftforurening

Lokaludvalgets arbejde med forurening tager udgangspunkt i WHO's grænseværdier. Her og nu bør man undersøge muligheden for at overholde grænseværdierne ved skoler og lignende steder. Derudover bør man undersøge mulighederne for at indføre nulemissionszoner i Indre By og for at oprette flere cykelgader i bydelen.

Der bør indføres forbud mod kørsel med fossildrevne køretøjer i Indre By. Lokaludvalget opfordrer Borgerrepræsentationen til at kontakte Folketinget om dette.

Det høje niveau af partikelforurening i Cityringen skal med de nødvendige tiltag nedbringes hurtigst muligt.

Lokaludvalget ønsker desuden, at veterankøretøjer til kommerciel brug samt alle øvrige køretøjer, der anvender diesel som brændstof, herunder knallerter, skal pålægges at følge kravene for miljøzoner. Dette er ikke tilfældet pr. 2023.

Som endnu en måde at mindske luftforureningen foreslår lokaludvalget, at man bruger CO2-neutrale havegrill.

Støjforurening

Dele af Indre By er voldsomt plaget af støj fra gennemkørende trafik og livet i byrummet.

Støjen fra trafik i Indre By kan afhjælpes med sænkning af hastigheden, samt ved at lede trafikken uden om bydelen. Lokaludvalget ser derfor frem til udrulningen af den sænkede hastighed på vejene i København, ligesom vi som udgangspunkt er positivt indstillet over for ethvert initiativ, der mindsker den gennemkørende trafik i bydelen, fx lokale trafikøer eller ganske simpel lukning af gader i bydelen – med fortsat mulighed for beboerkørsel. Et bærende princip bør være, at man i bil kommer ud af Indre Bys kvarterer stort set samme sted, man kom ind. Så er det kun ærindekørsel eller beboerkørsel, der har interesse – hvis det håndhæves!

Støjen fra livet i byrummet vil lokaludvalget arbejde med gennem sin indsats i forhold til nattelivet og events, samt gennem øget bevidstgørelse af offentligheden omkring de sundhedsskadelige effekter af vedvarende støjpåvirkning, herunder især tab af nattesøvn.

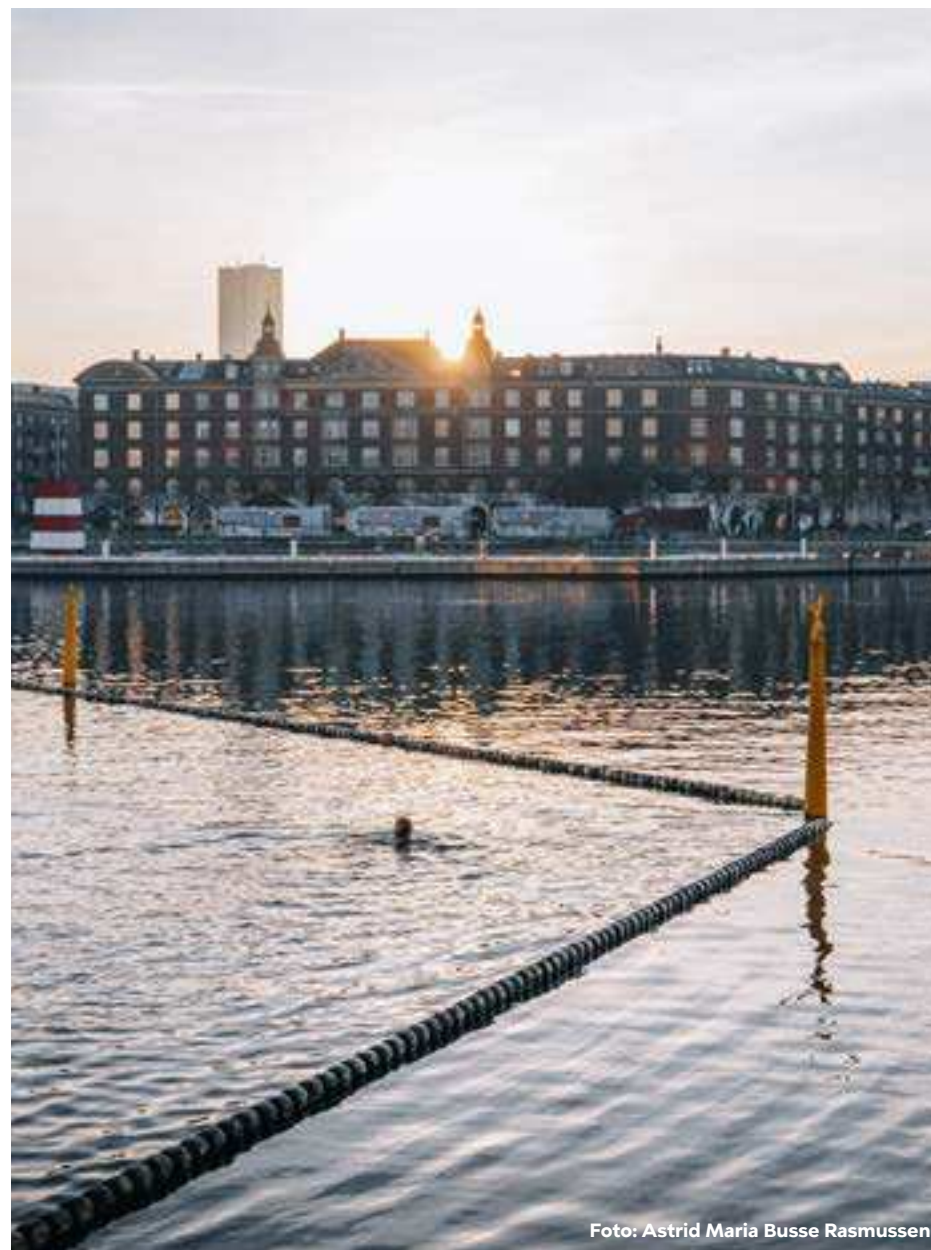

Foto: Astrid Maria Busse Rasmussen

Ved Bølgen på Kalvebod Brygge.

Affaldssortering

Alle i Indre By skal i det daglige have nem adgang til at sortere affald i alle fraktioner. Dette skal dog ske på en måde, der tager højde for bydelens rum og indretning.

Implementeringen af planen for sorteringspunkter i Indre By bør afvente en løsning på de problemer, som afhentning af erhvervsaffald giver beboerne i bydelen – og hermed en justering af lovgivningen for afhentning af erhvervsaffald. Sorteringspunkterne bør desuden formgives på en måde, der matcher bymiljøet i de historiske dele af Indre By, og tage højde for beboernes behov for at sortere de fraktioner, der ikke kan findes plads til i de mindre gårde. Sortering i fraktioner skal kunne gøres i acceptabel afstand fra hjemmet.

SÆRLIGT OM KLIMA

Alle former for klimabelastninger skal minimeres, fx gennem stormflods- og skybrudssikring, solskærmning (gennem fx beplantning) samt reduktion af CO₂-udledning. Vi ønsker at påvirke forvaltninger og politikere, såvel som lokale i vores bydel, til at handle klimabevidst i alle henseender. Selv om alles indsats tæller, er der først og fremmest brug for klimahandling på overordnet, strukturelt niveau. Derfor vil lokaludvalget arbejde strategisk med at påvirke beslutningstagere på området.

LOKALUDVALGET ARBEJDER FOR

- at flere gader skal begrønnes, og at der, hvor det er muligt, bliver plantet flere træer i Indre By
- at flere facader, herunder gavle, skal begrønnes
- at styrke lokale beboeres og erhvervsdrivendes deltagelse i det lokale miljøarbejde
- at der findes en udviklingsplan for det blå KBH – Københavns Havn, der fastsætter retningslinjer for beskyttelse og brug af Københavns Inderhavn, herunder planer for aktiviteter i havnen og formidling til børn og unge af de blå byrum
- at alle skal kunne affaldssortere på en meningsfuld måde. De, der bor steder, hvor det ikke er muligt at affaldssortere i samtlige fraktioner, skal have mulighed for dette i det offentlige byrum. Sorteringsstederne skal placeres med respekt for omgivelserne
- at luften i Indre By fortsat bliver renere
- at gennemkørende trafik ledes uden om bydelen (trafikøer)
- at reducere alle former for forurening (støj, partikler, vand)
- at der indføres forbud mod gas- og el-drevne varmelamper ved udeserveringer og lignende
- at der iværksættes lokal stormflodssikring af oversvømmelsestruede områder i bydelen til håndtering af middelstore stormfloder, mens vi venter på den store samlede stormflodsløsning. Det drejer sig om Ofelia Plads og Kvæsthusbroen, Christians Brygge ved Børsgraven og Søren Kierkegaards Plads ved Frederiksholms Kanal.

TEMA 2: TRAFIK OG PARKERING

Indre By er centrum for København, og det gør sig gældende rent trafikalt i form af et punktvis stort trafikalt pres på bydelen. Derfor er der behov for gode mobilitetsløsninger her. Der er for tiden stor bevågenhed på parkering, i særdeleshed i Middelalderbyen, hvor Byrums- og Trafikplanen skal udrulles.

BEHOV FOR SAMLET KOORDINERING AF TRAFIKPROJEKTER

Der er mange separate planer, som berører trafikken i Indre By, fx i Middelalderbyen, Frederiksstaden og Nyhavn, men disse planer er tilsyneladende ikke koordineret med hinanden fra kommunalt hold. Hvad er fx konsekvensen for et nabokvarter, hvis man beslutter at nedlægge kantstensparkering eller ensrette færdselsårer i et kvarter? Hvad er konsekvensen for det øvrige København, når det trafikale flow i knudepunktet Indre By forandres? Af aktuelle eksempler primo 2023 kan nævnes Byrums- og Trafikplanen for Middelalderbyen,

planerne for Toldbodgade og gaden Nyhavn, tankerne om en bypark i Vesterbro Passage og ideen om at nedgrave dele af H.C. Andersens Boulevard.

Lokaludvalget mener, at Københavns Kommune skal udarbejde en overordnet, sammenhængende trafikplan for Indre By, så alle kan få overblik over, hvad planer for trafikken i Indre By medfører. Vi er imod ethvert initiativ, der medfører mere privatbilisme i Indre By.

En plan for trafiksanering af Indre By skal udformes og iværksættes som en forudsætning for en evt. anlæggelse af Østlig Ringvej.

Lokaludvalget ønsker overordnet, at kvarterer i Indre By fredeliggøres samt, at der arbejdes med pladsmæssige og begrønning af bydelens færdselsårer. Vores ønsker gælder blandt andet Kronprinsessegade og området omkring Axeltorv, inklusive Vesterbro Passage.

Foto: Astrid Maria Busse Rasmussen

Toldbodgade.

Foto: Astrid Maria Busse Rasmussen

H.C. Andersens Boulevard.

TRAFIKALT HIERARKI I INDRE BY

Lokaludvalget ønsker, at trafikarterne i Indre By prioriteres således, at gående først tilgodeses, efterfulgt af cyklende, dernæst den offentlige transport, handicap- og erhvervskørsel. Vi foreslår således som princip for bydelen, at beslutningstagere arbejder med følgende hierarki for udviklingen af trafikken i Indre By:

1. Gang
2. Cyklisme
3. Offentlig transport
4. Handicap- og erhvervskørsel
5. Privatbilisme

Gang

Fremkommeligheden i Indre By skal sikres for alle typer af gående – bydelen skal være tilgængelig til fods og selvfølgelig også for kørestolsbrugere. Nogle steder i Indre By er fortovene så smalle, at fodgængere og kørestolsbrugere tvinges ud på kørebanen af udeservering, parkerede cykler og vareudstillinger. Dette medfører farlige situationer og skal udbedres. Andre steder er der behov for en tydeligere adskillelse af trafikarter. Lokaludvalget er opmærksom på, at de stadig flere el-drevne køretøjer i trafikken kan være til fare for fodgængere i og med, at de er lydløse.

Vi oplever især ved udeserveringer i Middelalderbyen, at fortovene ikke er tilgængelige for gående. Dette kan afhjælpes med en revision af vilkårene for udeserveringer og en stringent håndhævelse af disse.

De nye affaldssorteringspunkter skal ikke hæmme fremkommeligheden i Indre By.

Vi vil arbejde for, at fremkommeligheden forbedres – dette kan blandt andet ske ved at fortovene gøres bredere hvor det er muligt.

Cyklisme

Lokaludvalget støtter op om visionen om, at København skal være verdens bedste cykelby. I vores bydel er der punktvis behov for at højne trafikikkerheden for cyklister – navnlig i bydelens store kryds. Der er behov for cykelstier i eget tracé alle steder, hvor man må cykle. Endelig er der behov for tydelig og effektiv håndhævelse af cykeladfærd på den begrænsede plads i Indre By.

Udviklingen i elcykler og ladcykler samt kørsel med knallerter på cykelstierne udfordrer fremkommeligheden og sikkerheden på cykelstierne. Derfor skal der findes løsninger på, hvordan de forskellige cykeltyper mere sikkert kan samfærdes, ligesom cykelstierne generelt skal være bredere. Lokaludvalget mener, at knallerter ikke skal kunne køre på cykelstierne. Det er muligt, at der også skal findes en løsning for elcykler, især eldrevne ladcykler, udenfor cykelstierne eller i en særlig bane. Cykelstierne skal ikke være en trafikskraldespand.

Der skal generelt være bedre plads på cykelstierne, hvorfor de kommunale minimumsmål for cykelstier på 2,5 m bredde (Retningslinjer for cyklernes by (2019)) skal opdateres. Ved gravearbejder i bydelen, kan og bør man fx gøre cykelstierne 20-30 cm bredere.

Til fremme af cyklisme bør der på hovedfærdselsårene være "grønne bølger" for cyklister på cykler uden hjælpemotor.

Lokaludvalget mener, at erhverv med facader af en vis størrelse skal facilitere cykelparkering til deres kunder. Derudover mener lokaludvalget, at der – hvor de mangler – skal oprettes cykelparkeringspladser på arealer, hvor der nedlægges bilparkeringspladser.

Cyklisterne skal mere effektivt nudges til at parkere deres cykler i cykelstativer. Indsamlingen af "døde" cykler fra cykelstativer skal ske hyppigere.

Offentlig transport

Lokaludvalget ønsker overordnet, at det skal være lettere at bruge den kollektive transport og sværere at være privatbilist. Det skal undersøges, om billigere eller gratis offentlig transport i zone 1 og 2 vil reducere privatbilisme på tværs af bydelen og ikke mindst føre flere besøgende til, hvis det bliver billigere og nemmere at komme til og fra Indre By med offentlig transport. København bør kunne lære af erfaringerne med gratis offentlig transport i fx Amsterdam og Luxembourg. Det bør undersøges, om en turistskat kan være med til at finansiere billigere eller gratis offentlig transport i zone 1 og 2.

Overordnet skal den offentlige transport indrettes efter målet om, at 25% af turene i København foregår med offentlig transport.

Lokaludvalget mener, at busforbindelser på tværs af Indre By og Cityringen skal styrkes. Det gælder fx for strækningen mellem Østerport og Marmorkirken og fra Øster Farimagsgade til Middelalderbyen. Det bør sikres, at der er mindre end 500 m afstand til offentlig transport.

Lokaludvalget ønsker at undersøge, om det er muligt, at styrkede busforbindelser i Indre By kan anvendes af turister, der pt. kører i egne turistbusser mhp. at afhjælpe noget af trængslen i Middelalderbyen. I Middelalderbyen kan mindre el-busser ("vinkebusser") afløse de større busser, idet det ikke er hensigtsmæssigt at køre med almindelige busser her.

Af hensyn til miljøet i beboelsesområderne i Webersgade og Sølvgade mener lokaludvalget, at udgangspunktet for regional bustrafik mod nord skal flyttes fra Nørreport til Trianglen, hvor fra der er god forbindelse til og fra steder i byen med Metro.

Politortorvet.

Privatbilisme

Der er politisk fokus på at skabe plads til gang og cyklisme på bekostning af privatbilisme. På denne baggrund oplever beboerne i Indre By, at parkeringspladser bliver fjernet uden at blive erstattet.

Beboerparkering

Lokaludvalget mener, at indbyggere i Indre By skal have mulighed for at have bil og parkere den i deres eget kvarter.

Gaderummene i Indre By skal holdes fri for parkerede biler, og der skal være planer for, hvordan de tomme arealer skal bruges. Lokaludvalget ser gerne, at de frigjorte arealer anvendes til ikke-kommercielt ophold. Der skal med beboerlicens være mulighed for at parkere i bydelens parkeringsanlæg, herunder i det parkeringsanlæg, som er under Langebro.

Overordnet ønsker lokaludvalget, at indbyggerne i Indre By har adgang til en parkeringsplads inden for rimelig afstand af deres bopæl. Med undtagelse af handicapparkering bør afstanden mellem bopæl og parkeringsplads være max. 800 m (svarende til Københavns Kommunes målsætning om afstanden til offentlig transport (10 minutters gang)). For handicapparkering bør afstanden være så lille som mulig.

Bilparkeringsarealerne i Indre By skal prioriteres til:

1. af- og pålæsning
2. parkering for håndværkere mv., der skal udføre opgaver i ejendomme i Indre By
3. handicapparkering og parkering for handicapkørselsordninger
4. beboerparkering
5. parkering med tidsbegrænsning og ladestander til brug for opladning af nulemissionsdele biler
6. parkering med tidsbegrænsning og ladestander til brug for opladning af øvrige nulemissionsbiler
7. pendlerparkering og privat kundekørsel
8. plads til andre aktiviteter, herunder cykelparkering.

I Indre By bør der ikke udstedes mere end én beboerlicens pr. husstand til parkering, da der er kamp om pladsen i vores bydel, og da privatbilisme udgør en klima- og miljøbelastning. Ejer man flere biler, må de parkeres andetsteds, eller man må betale det, det koster uden beboerlicens.

Pendlertrafik og -parkering

Pendlerparkering på gadeniveau optager plads, som kan bruges til andre formål, fx rekreative områder. Pendlerparkering i anlæg skal ikke ske på bekostning af lokale beboeres mulighed for at parkere i relativ nærhed af deres hjem, jf. ovenstående. I Københavns Kommune er privatbilereskabet fortsat stigende.

Lokaludvalget mener, at parkering i Indre By skal tilrettelægges ud fra ovenstående prioritering ("Beboerparkering"). Pendlerparkering bør ikke være en prioritet. I stedet skal der være gode parkeringsmuligheder for pendlere nær den offentlige trafik i Københavns nabokommuner.

Foto: Astrid Maria Busse Rasmussen

Israels Plads.

Elbilparkering

Lokaludvalget mener, at der er behov for en opstramning af reglerne for elbilparkering i Indre By. Vi foreslår,

- at ladepladser ikke skal kunne bruges som parkeringspladser. Der skal være tilslutningspligt
- at der opsættes ladestationer ved gulpladepladser, som kan bruges af andre, når der ikke holder erhvervskøretøjer på dem. Adgangen til at parkere på gulpladepladser med ladestationer skal reguleres, så de ikke benyttes til langtidsparkering
- at reglerne for elbilparkering i København standardiseres, så der kun gælder ét regelsæt for hele byen.

TRAFIKØER

Lokaludvalget ønsker, at der bliver igangsat pilotprojekter med trafikøer for kvartererne i Indre By, hvor der lukkes for gennemkørende trafik. Målet med at lave trafikøer er blandt andet at hæmme den gennemkørende trafik i de enkelte kvarterer. Trafikøerne kunne fx gælde for Middelalderbyen (fx med forbud for gennemkørsel i Stormgade og indkørsel fra Bremerholm), Frederiksstaden, Nyboder, Gammelholm, Nansensgadekvarteret eller Svenskergadekvarteret. Lokaludvalget vurderer, at det er nødvendigt at arbejde på tværs af lokaludvalgsområder angående oprettelsen af trafikøer og ønsker derfor at samarbejde med lokaludvalgene i de omkringliggende bydele omkring dette.

LYNETTEHOLM OG M5

Indre By Lokaludvalg mener, at stormflodssikring af hele Øresundskysten må prioriteres før byudvikling i Østhavnen. Dermed foreslår vi, at Lynetteholm-projektet i den indledende fase alene ses som et stormflodssikringsprojekt, inkl. etableringen af en stormflodsport i Kronløbet, hvilket er en offentlig opgave. Vi foreslår på den baggrund, at man udskyder planlægningen af byudviklingen på Lynetteholm. Det planlagte anlæg af Lynetteholm og metrolinje M5 med lastbiltransporter m.v. skal ikke kunne påvirke sundheden for Indre Bys beboere, landskabet eller biodiversiteten i Østre Anlæg eller Sankt Jørgens Sø.

TRAFIKSIKKERHED

Lokaludvalget har til stadighed fokus på, hvordan trafikikkerheden i Indre By kan forbedres.

I Indre By er trafikken blandet: Som hovedstadens centrum er bydelen destination for både tilrejsende, der pendler til job fra andre bydele og kommuner, og for besøgende, der bor på hotel i bydelen og/eller vil opleve bydelens rige kulturliv og shoppe i strøgbutikkerne – ofte på cykel.

Nogle er erfarne navigatører i den københavnske trafik, andre får som turister deres første møde med den lokale trafikkultur i København. Det udfordrer og stiller krav til måden trafikken skal indrettes på.

Det er lokaludvalgets oplevelse, at der mangler midler til håndhævelse af færdselsreglerne. Derfor mener vi, at der skal sættes midler af til at øge indsatsen.

Lokaludvalget foreslår, at kommunen med kampagner gør opmærksom på god cykelstil i Indre By og resten af København. Der bør herunder gøres mere opmærksom på, at hastighedsgrænserne også gælder for cyklister m.fl. Vi ønsker, at gader og vejkryds indrettes, så de bliver sikrere at færdes i. De store gaders vognbaner kan gøres smallere med det mål at højne trafiksikkerheden.

Lokaludvalget foreslår, at man fra kommunal forvaltningsside øjeblikkeligt sætter særligt fokus på at bedre trafiksikkerheden på H.C. Andersens Boulevard, hvor der sker mange ulykker. Ud fra et sikkerhedsperspektiv er perioden med grønt lys for fodgængeres passage af boulevarden ved Rådhuspladsen alt for kort.

Lokaludvalget mener, at hastigheden skal nedsættes til 30 km/t. på samtlige gader, der fører gennem i Indre By. Med projektet "Ned i fart" ser dette for indeværende (2023) ikke ud til at gælde for alle gader i bydelen, heriblandt Sølvgade og Webergade.

For at højne trafiksikkerheden på cykelstierne foreslår lokaludvalget, at køretøjer såsom knallerter og elcykler, der kører mere end 25 km. /t., skal henvises til kørebanen.

Sikre skoleveje

Det skal være sikkert at komme til og fra skole i Indre By. På den baggrund hilser lokaludvalget regulerende tiltag såsom kørselsforbud, sænkning af hastighedsgrænser og relevant omlægning af cykeltrafik velkommen.

TUNG TRAFIK I INDRE BY

Tung trafik støjer og forurener luften, og har som sådan ikke noget at gøre i de tæt bebyggede beboelsesområder i Indre By.

I særdeleshed Middelalderbyen er uegnet til at rumme store og tunge køretøjer såsom gængse busser og lastbiler. Derfor ønsker vi at minimere denne type trafik i dette kvarter.

Vi ønsker, at turister kommer rundt vha. offentlig transport i Indre By. Turist- og Hop-on-hop-off-busser er på grund af deres størrelse ikke velegnede til kørsel i Indre By.

I forhold til vareleveringer og afhentning af affald er det lokaludvalgets ønske, at der implementeres smarte løsninger, såsom citylogistik, så belastningen fra tung trafik minimeres. Med citylogistik optimeres private virksomheders logistik- og transportaktiviteter. Lokaludvalget ser gerne, at citylogistik udvikles til også at gælde for offentlige leverancer. Derudover ser lokaludvalget gerne, at affaldsindsamlingen sker under hensyntagen til, at Indre By er et beboelsesområde. Affaldsindsamling støjer, også selv om renovationslastbilerne kører på el, hvorfor al affaldsindsamling skal ske i dagtimerne. Al erhvervskørsel med biler på 3,5 t. og derover skal begrænses til at finde sted i tidsrummet fra formiddag til aften.

LOKALUDVALGET ARBEJDER FOR

- at skabe politisk forståelse for vigtigheden af en samlet koordinering af trafikprojekter, både internt i Indre By og i sammenhæng med det øvrige København, således, at der arbejdes ud fra et holistisk udgangspunkt, hvor der er sammenhæng i trafikplaner og -udvikling på tværs af Indre By og i sammenhæng med resten af København
- at fremme trafiksikkerheden og fremkommeligheden med en tilgang, der først tilgodeser vilkår for gående, dernæst cyklende og herefter den offentlige transport, erhvervskørsel og handicapbefordring. Øvrig bilisme skal ikke fremmes i Indre By
- at dæmme op for det trafikale pres på Indre By med oprettelsen af trafikøer i bydelen, herunder at lede tung trafik og søgetrafik væk fra Indre By
- at fremme trafiksikkerheden og den generelle fremkommelighed i Indre By, fx på bekostning af kørebanernes bredde. Vi mener, at fortove og cykelstier skal have mere plads på bekostning af kørebaner
- at bydelens beboere har adgang til en parkeringsplads inden for rimelig afstand af deres bopæl
- at adgangen til Østre Anlæg forbedres til fordel for de mange beboere og institutioner i Nyboder
- en ubrudt fodgængerlinje ad Fæstningsringen
- at udvikle et princip for begrønning af større gader og veje i bydelen tilsvarende vores planer for Kronprinsessegade
- at små, men vigtige elementer, der kan være med til at sikre en glidende afvikling af trafikken i Indre By og resten af København, løbende og fleksibelt kalibreres; fx intervallerne mellem rødt og grønt i lysregulerede gadekryds
- at sikre, at det i tilfælde af, at det besluttes at omdanne H.C. Andersens Boulevard til "Den grønne boulevard" tilbundsgående undersøges, hvad en eventuel nedgravning af H.C. Andersens Boulevard betyder for trafikken i Indre By. Vi ønsker som en del af en sådan undersøgelse, at der laves en plan for fritlægningen af Ladegårdsåen i Indre By. En eventuel nedgravning af H.C. Andersens Boulevard er kun hensigtsmæssig, hvis ikke denne medfører en stigning i trængsel og forurening i Indre By og det øvrige København
- at området omkring Vesterbro Passage, Axeltorv fredeliggøres og begrønnes
- at delebiler med faste stampladser skal fremmes med egne p-pladser som hidtil, gerne med el-ladere for at fremme skiftet til elbiler, så både beboere og virksomheder har et reelt alternativ til at have egne biler
- at fremme initiativer, der reducerer tomgangskørsel
- at det bliver let at lade bilen stå og mere attraktivt at benytte den kollektive transport.

TEMA 3: BYPLANLÆGNING

Som hovedstadens historiske og nutidige centrum er Indre By – også byplanlægningsmæssigt og arkitektonisk – genstand for stor bevågenhed.

ARKITEKTUR

Som i alle kvarterer i alle byer har lag tilføjet sig lag, hverdagsliv og beslutningstagere sat hvert sit præg. Vi mener, at vores bydel skal være og forblive en bydel, der også i arkitektonisk og byplanlægningsmæssig forstand giver plads til hverdagslivet, samtidig med at Indre Bys arkitekturhistoriske udtryk beskyttes og bevares.

For at sikre balancen mellem levet hverdagsliv, arkitektonisk og byrumsmæssig tradition og fornyelse mener lokaludvalget,

- at Indre Bys arkitektoniske egenart skal bevares og beskyttes, fx med bevarende lokalplaner. Der skal ikke placeres nye højhuse i Indre By eller i kvarterer omkring Indre By, både af arkitektoniske og byrumsmæssige årsager
- at nye byggerier skal – i sig selv og i samklang med omgivelserne – tilføre lokalområdet og bydelen kvalitet
- at bebyggelsesgraden ikke skal forhøjes i Indre By. Hverdagslivet har brug for lys og luft for at udfolde sig. Frem for at bygge mere, skal den eksisterende boligmasse udnyttes bedre; tomme kontorer og offentlige bygninger skal laves om til boliger og bopælspligten skal yderligere skærpes og håndhæves
- at Havnen og kanalerne er for alle. Derfor skal der ikke være husbåde i vandet i Indre By
- at der i Indre By skal planlægges og bibeholdes steder til ro og fordybelse for såvel beboerne som bydelens gæster.

BEVARENDE LOKALPLANER

Lokaludvalget mener, at bymiljøer skal beskyttes mod ødelæggelse, fx i form af nedrivninger af bevaringsværdige huse. Vi mener, at Københavns Kommune skal udarbejde og håndhæve bevarende lokalplaner for kvarterer i Indre By i dialog med indbyggere. På den måde kan kommunen regulere byudviklingen.

Nansensgade.

Frederiksgade.

GRØNNE OG BLÅ BYRUM

Indre By Lokaludvalg mener, at bydelens grønne og blå byrum skal være tilgængelige for alle. Vi mener desuden, at bydelen skal begrønnes overalt, hvor det er muligt, til gavn for både mennesker, planter og dyr.

På denne baggrund mener vi,

- at planerne om at lukke Vesterbro Passage for trafik bør samtænkes med en begrønning og fredeliggørelse af Axeltorv, Jernbanegade og den vestlige del af Studiestræde

- at Fæstningsringen, som omfatter Kastellet, Østre Anlæg, Botanisk Have, Ørstedsparken, Tivoli og Christianshavns Vold samt de indre søforter, bør forbindes, så man til fods i videst muligt omfang kan bevæge sig på ringen, uden at skulle krydse trafikåre i gadeplan. Lille Langebro er en god begyndelse på etableringen af dette projekt
- at biodiversiteten i Københavns Havn bør øges ved anlæg af flere kunstige rev.

LOKALUDVALGET ARBEJDER FOR

- at få en større del af Indre By dækket af bevarende lokalplaner, startende med (Snarens Kvarter i) Middelalderbyen
- at anvendelsesbestemmelser i lokalplaner afspejler lokaludvalgets vision om, at Indre By skal være beboet og rumme et mangfoldigt hverdagsliv
- at nyt byggeri eller større renoveringsarbejder af betydning for kvartererne i Indre By skal i borgerdialogproces i forbindelse med myndigheders og bygherrers behandling af en større byggesag. Naboerne til sager om nyt byggeri eller større renoveringsarbejder af betydning for kvartererne i Indre By skal gøres til part i disse
- at nyt byggeri i ældre byområder indpasses i stil, højde og drøjde efter det eksisterende byggeri; bygningen på Nansensgade 57 er fx ikke i harmoni med bymiljøet i gaden
- at øge boligmassen i Indre By ved at konvertere kontorer til boliger og ved at dæmme op for anvendelse af boliger/ejendomme til hotellignende virksomhed, fx Airbnb
- at bydelens grønne områder bevares og udvides
- at gadegenopretninger skal udføres så der er sammenhæng med husene og kvarteret, gaderne ligger i, samt, at brosten i denne forbindelse skal være førstevalg i gader i kulturmiljøer fra tiden, hvor gader var brostensbelagte. Lokaludvalget vil i forbindelse med enkelte gadegenopretninger undersøge, om de lokale brugere af gader med brosten foretrækker toppede, skårne eller slebne brosten
- at der arbejdes med pladسدannelser i Indre By på en måde, der åbner byens rum, samtidig med, at pladserne indbyder til gratis ophold, der ikke er til gene for beboere eller besøgende
- at de grønne og blå områder i Indre By bevares og indgår i en strategisk indsats på klima- og miljøområder, samt at blå byrum bevares og udvikles med tilgængelighed for alle og øget biodiversitet som mål
- at byggepladser indskærpes at være til mindst mulig gene; herunder, at skurvogne placeres i umiddelbar nærhed af byggepladser og ikke på bydelens centrale pladser. Lokaludvalget foreslår, at tomme butikslokaler bruges til skurvognsfunktioner.
- Lokaludvalget vil desuden fremstille en oversigt over steder i Indre By, der er velegnet til opstilling af skulpturer. Oversigten kan bruges som inspiration i fx Teknik- og Miljøforvaltningen, Kultur- og Fritidsforvaltningen samt af kunstnere, der ønsker deres kunst opstillet i bydelen.

TEMA 4: ERHVERV

En levende bydel beror på et vitalt, forskelligartet og lokalt forankret erhvervsliv. Vi ønsker at fremme et erhvervs- og butiksliv, der retter sig mod beboerne.

ERHVERVSSTRUKTUR

Lokaludvalget ønsker en mere generel drøftelse af hvordan det kan understøttes, at mindre erhvervsdrivende kan åbne forretninger eller værksteder i eksisterende erhvervslokaler og tomme forretninger i Indre By. Der er eksempler fra fx Berlin på tiltag, som gør det nemmere for erhvervsdrivende at åbne forretning og dermed bidrage til byens liv og diversitet.

Larsbjørnsstræde.

ERHVERVSLIVETS LEVERINGER OG BORTSKAFFELSE AF AFFALD

I forhold til vareleveringer og afhentning af affald er det lokaludvalgets ønske, at der implementeres smarte løsninger (citylogistik), så belastningen fra tung trafik minimeres.

Ligeledes er det lokaludvalgets ønske, at rammerne for erhvervslivets bortskaffelse af affald ændres med henblik på at mindske den tunge trafik og de afledte gener for beboerne.

Nørregade ved Bispetorvet.

TURISME

Vi er stolte af at bo i Indre By og viser gerne vores bydel frem for besøgende.

Vi mener dog, at overturisme er en trussel for hverdagslivet i visse dele af Indre By; blandt andet i Middelalderbyen og i Nyhavn. Vi vil påvirke relevante aktører, fx Wonderful Copenhagen, til at finde løsninger på dette problem.

Transport af krydstogtturister til og fra Indre By, skal ske af vandvejen og med den eksisterende kollektive transport, suppleret med mindre elektriske busser. Middelalderbyen er ikke egnet til kørsel med store turistbusser.

UDESERVERING

I lokaludvalget mener vi, at der er brug for en skærpelse af og håndhævelse af reglerne for udeservering, da både fremkommelighed og nattero udfordres af især de mange udeserveringer i Middelalderbyen og Nyhavn.

MARKEDER

Indre By er centrum for mange traditionsbårne markeder, fx kunsthåndværkernes markeder på Vor Frue Plads og Bertel Thorvaldsens Plads, foruden diverse loppemarkeder. Indre By Lokaludvalg mener generelt, at markeder er en gevinst for bydelen. Lokaludvalget arbejder for et Grønt Marked i bydelen i lighed med dem på Refshaleøen, Vesterbro og Nørrebro.

Julemarkeder

Julemarkeder findes der flere af i Indre By. Det er lokaludvalgets oplevelse, at markederne er af blandet kvalitet – nogle er ligefrem til gene for beboere og afviklingen af trafikken i Indre By. På den baggrund opfordrer Indre By Lokaludvalg de relevante kommunale forvaltninger til at revurdere strategien for julemarkeder i Indre By. Vi bistår gerne med input til en revurderet strategi, fx i form af forslag til egnede placeringer for julemarkeder. Vi foreslår, at Tivolis julemarked gøres gratis, og i øvrigt sætter standarden for julemarkeder i Indre By. Tivoli kan i denne sammenhæng evt. bistå med input til organisatorer af øvrige julemarkeder i bydelen. Lokaludvalget mener, at julemarkeder skal afspejle lokale, nordiske juletraditioner frem for at kopiere de mellem-europæiske varianter.

LOKALUDVALGET ARBEJDER FOR

- at understøtte et vitalt, bæredygtigt, forskelligartet og lokalt forankret erhvervsliv. Det skal undersøges, hvordan dette gøres.
- at der skabes plads til iværksættere og kreative erhverv i vores bydel, fx i tomme butiks- og kontorlokaler. Der bør være begrænsninger på, hvor længe butikker må stå tomme. I lighed med boliger skal tvangsudlejning være muligt
- at sikre en erhvervsmæssig balance mellem Indre By som vores hjem og Indre By som destination
- at forbyde sammenlægning af butiksarealer med det formål at sikre pladsen til mindre, lokalt forankrede erhvervsdrivende
- at ingen butiks- og kontorlokaler står tomme i bydelen, men i stedet bruges til lokalt forankret butiksliv eller konverteres til boliger
- at markeder, herunder julemarkeder, bidrager positivt til byrum og gadeliv i Indre By.

Foto: Astrid Maria Busse Rasmussen

Torvehallerne på Israels Plads.

TEMA 5: KULTUR-, FRITIDS- OG IDRÆTSLIV

Kulturelle oplevelser er der masser af i Københavns Indre By. I lokaludvalgsregi har vi fokus på det lokalt forankrede kultur-, fritids- og idrætsliv der kommer lokale beboere og erhvervsdrivende til gode.

LOKALT FORANKRET KULTUR-, FRITIDS- OG IDRÆTSLIV I INDRE BY

Lokaludvalget arbejder for, at bydelens lokale kulturhus; Kulturhuset Indre By, i højere grad opleves som netop et lokalt kulturhus – med plads til besøgende fra nær og fjern. Samtidig ønsker lokaludvalget at undersøge, om der er opbakning til at etablere lokale beboerhuse i andre af Indre Bys kvarterer.

Lokaludvalget har en forventning om, at det nye vandkulturhus på Papirøen, der ventes at stå færdigt i medio 2025, vil kunne opfylde behovet for en lokal svømmehal hos en del af indbyggerne i Indre By. Lokaludvalget er meget glade for at dette tidligere ønske opfyldes.

Der er dog fortsat behov for flere lokalt forankrede kultur-, fritids- og idrætsfaciliteter i Indre By. Skolernes faciliteter bør i højere grad bruges uden for skoletiden.

LOKALUDVALGET ARBEJDER FOR

- et lokalt forankret kultur-, fritids- og idrætsliv i Indre By

Foto: Astrid Maria Busse Rasmussen

Kongens Have.

Foto: Astrid Maria Busse Rasmussen

Charlotte Amundsens Plads.

TEMA 6: NATTELIV OG EVENTS

Både hvad angår events og natteliv gælder det, at presset primært retter sig mod Indre By og de andre ældre bykvarterer. Men sådan behøver det ikke at være. Med Cityringen er det blevet lettere at komme rundt i hele København. For at aflaste Indre By bør det fra politisk side tilstræbes at fordele presset fra events og natteliv mellem flere bykvarterer.

Foto: Indre By Lokaludvalg

Gothersgade.

NATTELIV

Natteliv opleves især som et problem af beboere i Middelalderbyen; herunder de, der bor i og i nærheden af Gothersgade, Vestergade og Ny Adelgade. Der er brug for et politisk opgør med strategien om "Gang i byen" i dele af Indre By, så hverdagslivet igen kan komme i balance – med det formål at fastholde beboelse. Vi ønsker et natteliv båret af kultur snarere end druk og er således positive overfor Københavns Kommunes Restaurations- og Nattelivsplan (2021), der har fokus på samme. Indre By Lokaludvalg er på samme baggrund meget involveret i udviklingen og forvaltningen af Københavns nattelivspolitik.

Vi mener, at der ligger en kommunal opgave i at håndhæve, at aktører i nattelivet overholder aftaler og regler, fx angående støjende adfærd foran barer.

Ligeledes har hovedstadskommunerne en opgave i at skærpe indsatsen mod ungdomsdruk. Lokaludvalget deltager gerne i et samarbejde med alle relevante aktører herom, heriblandt Movia, Metroselskabet og DSB, hvis transportservice om natten har bidraget til et paradigmeskifte i nattelivet. For at imødegå ungdomsdruk bør aldersgrænsen for køb af enhver form for alkohol desuden være 18 år.

Lokaludvalget ønsker (i øvrigt i samklang med ønsket om et kulturbærent natteliv), at barer, der har som deres forretningsmodel at sælge billig alkohol, ikke skal operere i Indre By. Ligeledes ønsker lokaludvalget, at det bliver ulovligt for døgnåbne butikker i Indre By at sælge alkohol døgnet rundt.

På samme måde skal der løbende laves indsatser mod indtagelse af alle former for narkotika i nattelivet – såvel som andetsteds.

Lokaludvalget ønsker, at muskelbiler og partybusser ikke har adgang til Indre By.

Lokaludvalget ønsker, at gader med beboelse fritages for 02- og 05-bevillinger. Lokaludvalget ønsker desuden at gå i dialog med forvaltninger og Borgerrepræsentationen angående visionen for antallet af bevillinger i Indre By. Vi foreslår også, at bevillinger automatisk nulstilles ved udløb, så man kan tage fornyet stilling til de fremtidige forhold på stedet. 05-bevillinger skal kun kunne forlænges i særlige tilfælde, og kun efter høring af evt. lokale beboere. Der skal strammes op for tildeling af 05-bevillinger, så de, der ikke aktivt bruger dem, mister dem, da adgangen til lejlighedsbevillinger er nem.

Lokaludvalget ønsker, at nattelivet skal starte tidligere og slutte tidligere, end det gør pr. 2023. Dette samarbejder vi gerne med nattelivsbranchen og de kommunale forvaltninger om.

Lokaludvalget er mod alle former for diskrimination, også i nattelivet. Kommunen skal i samarbejde med nattelivsbranchen til stadighed gennemføre kampagner mod diskrimination i nattelivet, ligesom det skal være trygt for alle at deltage i nattelivet i Indre By.

Lokaludvalget mener, at det er meningsfuldt at sprede nattelivet mere ud over hele København og omegnskommuner, både for at aflaste Indre By og for at tilføre natteliv, hvor det mangler. Det kommercielle natteliv i Indre By presser desuden erhvervshuslejerne i vejret. Vi ser på den baggrund gerne et mindre råt og kommercielt natteliv i hele København.

Nattelivszone i Buen

Lokaludvalget vil gennem københavner- og forvaltningsdialog undersøge, om der er opbakning til at oprette en nattelivszone i Buen i Vester Farimagsgade (nr. 1, 3 og 2-6). I dette område bor der ifølge lokaludvalgets oplysninger ikke nogen, og det ville derfor kunne aflaste de beboede og nattelivsplagede gader i Middelalderbyen, fx i Gothersgade, Ny Adelgade og Vestergade. Området kunne evt. afgrænses med pullerter på kørebanerne om natten.

I nattelivszone skal almindelige regler for samvær overholdes og håndhæves.

EVENTS

Lokaludvalget ønsker, at events i Indre By bliver sikrere: Der skal mere kontrol med events, herunder antallet af deltagere, så tilladelser og sikkerhedskrav altid overholdes. Dette er arrangørernes ansvar og skal håndhæves.

Vi ønsker at gå i dialog med arrangører af events og Københavns Kommune for sammen at udvikle løsningsforslag på, hvordan events i Indre By kan afvikles på en måde, der i højere grad har beboernes og de lokale erhvervsdrivendes opbakning. Dialogen kan bl.a. handle om hvorvidt der er behov for dispensation fra støjgrænser og for at bruge pladser i beboelsesområder til events, ligesom den kan handle om hvor og hvordan musik i forbindelse med idrætsevents i gaderne placeres.

Lokaludvalget mener, at det er meningsfuldt at sprede events mere ud over hele København og omegnskommuner, både for at aflaste Indre By og tilføre lokalområder mere liv, hvor det mangler.

Københavns Kommune udarbejder en ny eventstrategi i 2023, som Indre By Lokaludvalg meget gerne kommer med input til.

LOKALUDVALGET ARBEJDER FOR

- et kulturbaseret natteliv fremfor et alkoholbaseret natteliv
- at nattelivet ikke er til gene for beboere i Indre By
- en bedre balance i antallet af events i Indre By og mere håndhævelse af regler i forbindelse med afvikling af events i Indre By.

TEMA 7: BØRN OG UNGE

Indre By skal være et godt sted for børn og unge. Et godt sted at bo, leve, uddanne sig og have fritid. Derfor bør det, hver gang der tages initiativ til ændringer, renoveringer, omlægninger mm. i Indre By, vurderes, hvordan forslaget vil påvirke livet for området børn og unge nu og i fremtiden. Børn og unge er demografiske grupper, som lokaludvalget ønsker at have mere borgerdialog med.

I lokaludvalget tror vi på, at byrum, der rummer børn, er byrum for alle. Derfor arbejder lokaludvalget overordnet for, at det gode børneliv i Indre By fremmes.

LEGEPLADSER

De kommunale legepladser i bydelen bør renoveres og løbende vedligeholdes. Hvor der er behov, skal der opsættes nye legeredskaber til erstatning for dem, der er udtjente. Der skal også indkøbes nyt legetøj til legepladserne.

Foto: Astrid Maria Busse Rasmussen

Øster Voldgade.

SKOLER

Børne- og Ungdomsforvaltningen oplyser, at søgningen til folkeskolen i Indre By er en smule højere end i resten af København. Den bydækkende søgning til folkeskolen er 71 procent, mens søgning i Indre By er ca. 74 procent. Begge tal er baseret på et treårigt gennemsnit. Der er således ca. 26 procent af børn i den skolesøgende alder i Indre By, som sendes til et andet tilbud end folkeskolen.

Der findes otte privatskoler i Indre By Lokaludvalgs område. Det mener lokaludvalget er mange, og vi er bekymrede over, hvordan dette påvirker folkeskolerne i Indre By for så vidt angår elevsammensætningen, kapacitetsudnyttelsen og folkeskolebygningernes beskaffenhed.

Skoletoiletter

Indre By Lokaludvalg mener, at bydelens skolebørn skal have adgang til et rimeligt antal toiletter på deres skoler. Toiletterne skal være rene og funktionelle.

Sundhedsstyrelsen anbefaler, at der regnes med mindst et toilet til ti børn i de små klasser og et toilet til 15 børn for større børn over 10-års alderen.

IDRÆTSFACILITETER TIL BØRN OG UNGE

Indre By Lokaludvalg mener, at bydelens børn og unge skal have nem adgang til idrætsfaciliteter. Derfor vil vi fortsat undersøge, hvor der er plads til disse lokalt i bydelen. Findes pladsen ikke, mener lokaludvalget, at de børn og unge, der måtte have lyst til det, skal have tilbud om at blive bragt i grupper med offentlig transport til idrætsfaciliteter.

LOKALUDVALGET ARBEJDER FOR

- at skabe og sikre plads til (flere) børn og unge i Indre By
- at børn har mere plads til at lege på, også uden for legepladser, fx i beboelsesgader, som derfor skal indrettes til det
- etableringen af flere og bedre legepladser i Indre By
- at børn og unge i Indre By har bedre adgang til Idrætsfaciliteter
- at der etableres en ny skole i Indre By, der retter sig mod børn fra Nansensgadekvarteret og Middelalderbyen.

TEMA 8: ÆLDREOMRÅDET

I lokaludvalget tror vi på, at byrum, der rummer ældre mennesker, er byrum for alle. Indre Bys indbyggere er gennemsnitligt lidt ældre end resten af Københavns befolkning. Det er samtidig den aldersgruppe, der er stærkest repræsenteret i lokaludvalgets borgerpanel.

I lokaludvalget vil vi afsøge perspektiverne i og mulighederne for frivillig-området i forhold til plejkrævende ældre.

I lokaludvalget ønsker vi at understøtte fællesskaber mellem mennesker i alle aldre.

LOKALUDVALGET ARBEJDER FOR

- at byens rum også er steder, hvor Indre Bys ældre beboere ønsker at opholde sig
- at facilitere, at flere ensomme ældre (og alle andre ensomme) i Indre By kender til fællesskabende aktiviteter, fx i bydelens kulturhuse
- at understøtte oprettelsen af pårønderåd på plejehjemmene i Indre By (som en del af demokratiseringen af de offentlige institutioner).
- Vi vil desuden gå i dialog med Københavns Kommunes Ældreråd med henblik på den videre udmøntning af vores arbejdsprogram på ældreområdet.

Foto: Astrid Maria Busse Rasmussen

Dyrkøb.

TEMA 9: SOCIALOMRÅDET

Indre Bys beboere er – statistisk set – en socialt velfungerende bydel. Dog er der også i vores bydel et ønske om at dæmme op for ensomhed og psykisk udsathed.

Vi mener, at det er en kommunal og national opgave at skærpe indsatsen mod ensomhed og sikre, at psykisk udsatte tilbydes hurtig og effektiv hjælp. Vi stiller vores lokale kendskab og netværk til rådighed for alle relevante samarbejdspartnere.

I Indre By oplever beboere, at der findes samlingssteder for hjemløse og gadens folk, fx på Nørreport, langs Sankt Jørgens Sø og i Ørstedsparken. Indre By Lokaludvalg vil opsøge viden om årsager til forskellige typer af hjemløshed og afsøge vores muligheder for at afhjælpe dette.

LOKALUDVALGET ARBEJDER FOR

- at afhjælpe ensomhed i Indre By – i første omgang gennem indsamling af viden, der skal føre til en handleplan på området
- at mindske lokale indbyggers negative oplevelse med hjemløshed og mennesker, der bor på gaden i Indre By – i første omgang gennem indsamling af viden, der skal føre til en handleplan på området.

Hauser Plads.

Lokaludvalgets aktiviteter og arbejdsformer

Vi realiserer vores mål og arbejder med vores mærkesager gennem forskellige aktiviteter og arbejdsformer:

Borgerdialog	Mødeaktivitet	Netværksdialog	Uddeling af puljemidler	Deltagelse i den offentlige debat
<ul style="list-style-type: none"> • Borgermøder • Borgerpanelundersøgelser • Breve • Debatvogn • Facebook • Følgegrupper • Henvendelser fra interessenter • Høringer • Statusmøder	<ul style="list-style-type: none"> • Arbejdsgruppemøder • Lokaludvalgsmøder	<ul style="list-style-type: none"> • Beboerforeninger • Københavns Kommunes forvaltninger • Interesseorganisationer, herunder handelstandsforeninger • Poliiti, beredskab • Repræsentantskab • Stat	<ul style="list-style-type: none"> • Lokaludvalget udøver blandt andet sit virke gennem uddeling af midler fra Indre By Lokaludvalgs bydelspulje, der støtter den nære kultur. • Vi vil arbejde strategisk og temabaseret med uddeling af puljemidler til aktiviteter vedrørende indsatserne beskrevet i denne bydelsplans temaafsnit.	<ul style="list-style-type: none"> • Lokaludvalget ønsker i endnu højere grad at deltage i den offentlige debat for at fremme dets mærkesager og dagsordener.

Foto: Astrid Maria Busse-Rasmussen

Israels Plads.

Sådan arbejder vi med bydelsplanen

Inddragelse af lokale københavnere

Som første led i tilbivelsen af bydelsplanen har vi spurgt Indre By Lokaludvalgs borgerpanel hvilke emner, der er vigtige for dem. Vi har også spurgt borgerpanelet om hvilke holdninger, de har til forskellige udviklingstemaer, samt til det at bo i Indre By. Vi udsendte et spørgeskema i oktober 2022 via lokaludvalgets elektroniske borgerpanel om dette.

Derudover har vi løbende haft en dialog med Indre Bys beboere om forskellige forhold i bydelen – via lokaludvalgets Facebook, såvel som til lokaludvalgets interessent- og borgermøder om byudvikling i Indre By. Endelig har lokaludvalget forholdt sig til Københavns Kommunes statistiske nøgletal for bydelen.

Se et overblik over datagrundlaget for Indre By Lokaludvalgs bydelsplan, herunder dialog med københavnere i Indre By, i Bilag 1.

DIALOG MED BØRN OG UNGE I INDRE BY

Lokaludvalget vil danne strategiske partnerskaber med aktører på børne- og ungeområdet såsom skolebestyrelser, UngeVærker m.m. for at styrke dialogen med denne målgruppe.

DIALOG MED DE 20-29-ÅRIGE I INDRE BY

De 20-29-årige udgør aldersmæssigt den største befolkningsgruppe i Indre By. Lokaludvalget er derfor opmærksomme på vigtigheden af det strategiske arbejde med at styrke dialogen med denne målgruppe.

Bydelsplangruppe

Lokaludvalget har nedsat en bydelsplangruppe, der i løbet af efteråret og vinteren 2022/2023 udarbejdede et udkast til bydelsplan til godkendelse i lokaludvalget og repræsentantskabet. Bydelsplangruppen har arbejdet temabaseret med bydelsplanen. Det første udkast til bydelsplanen blev gennemgået i lokaludvalgets møde den 9. marts 2023. Lokaludvalget godkendte den endelige udgave af bydelsplanen den 13. april 2023 og Indre By Lokaludvalgs repræsentantskab tog denne til efterretning på repræsentantskabsmøde den 24. april 2023.

Foto: Astrid Maria Busse Rasmussen

Snaregade.

Bydelsplanens implementering

Bydelsplanen indeholder store emner, der kun lader sig implementere over tid. For at sikre, at vi kommer i mål med vores planer for bydelen, nedsætter lokaludvalget en implementeringsgruppe for bydelsplanen. Denne gruppe skal hvert år udarbejde en årlig handleplan, der godkendes på lokaludvalgets møde i juni måned, og herefter forelægges repræsentantskabet.

Lokaludvalgets implementeringsgruppe mødes mindst fire gange årligt for at følge op på handleplanen, og gruppen skal foretage korrigerende handlinger, hvis handleplanen ikke følges. Det kan bl.a. ske på baggrund af input fra lokaludvalgets andre arbejdsgrupper. Implementeringsgruppen uddelegerer opgaverne i handleplanen.

Handleplanen vil indeholde følgende:

1. Redegørelse for det seneste års aktiviteter med bydelsplanen, herunder hvilke mål der er indfriet, og i hvilket omfang der er sket borgerinddragelse
2. En prioritering af de emner i bydelsplanen, som lokaludvalget vil arbejde med i det kommende år
3. En beskrivelse af konkrete handlinger til indfrielse af de prioriterede emner, samt opstilling af mål og en tidsplan i rammeform
4. Beskrivelse af nye emner, der som følge af den almindelige udvikling bør medtages i bydelsplanen, samt emner der på grund af manglende aktualitet eller ændrede forudsætninger bortfalder fra bydelsplanen.

Den første handleplan udarbejdes til godkendelse i lokaludvalget på mødet i juni 2023. Denne handleplan vil ikke indeholde en redegørelse for det seneste års aktiviteter.

Rømersgade.

Lille Langebro.

Indre By Lokaludvalg 2023

Fotograf: Astrid Maria Busse Rasmussen og Indre By Lokaludvalg

Forsidefoto: Astrid Maria Busse Rasmussen

Grafiker: Rikke Jensen

